

Egy egyre ideologikusabb unió felé

Dr. Navracsics Tibor

Ismét július végéhez értünk, ami azt is jelenti, hogy Európa vezetői és az uniós intézmények köztisztviselői lassan vakációs bóröndjeiket csomagolják. A koronavírus-járvány két hulláma közötti idill azonban csalóka lehet: az elmúlt fél év kiéleződő konfliktusai egy minden eddiginél ideologikusabb Európai Uniót vetítenek elénk, amely fejlemény akár alapjaiban mérgezheti meg a jövőre hetven éves európai együttműködést.

Amikor 1952-ben ténylegesen is megkezdte az első európai integrációs szervezet, az Európai Szén- és Acélközösség a működését, még élénken visszahangoztak az alapítók emlékezetében Robert Schuman két évvel korábban elmondott szavai, miszerint: „Európa nem fog egycsapásra, egyszeri építés eredményeként létrejönni, azoknak a kézzelfogható eredményeknek a révén születik meg, amelyek előbb a tényleges szolidaritást teremtik meg.”

Ha az 1950. május 9-én elhangzott úgynevezett Schuman-nyilatkozat fényében tekintünk vissza az év eddig eltelt hét hónapjára, akkor egyértelműen megállapíthatjuk, hogy az Európai Unió egyértelműen átlépett a gyakorlatias együttműködésből az ideológiai alapú integrációba. Nem csupán azt jelenti ez a megállapítás, hogy az Európai Unió napirendjén szereplő ügyek között számottevően megnőtt az ideológiai-politikai jellegű témák száma. Hanem azt is, hogy az eddigi, jobbára pragmatikus, a gazdasági kooperációval összefüggő ügyek növekvő része is politikai-ideológiai jelleget öltött.

Az idén nyáron az Európai Bizottság által kibocsátott [jogállamisági jelentés](#) első kiadása ugyan már tavaly ősszel megjelent, azonban az ez évi kiadás megfogalmazásai, valamint a nyilvánosságra hozatala körüli nyilatkozatháború jól mutatja a dokumentum elsődlegesen politikai ihletettségét. Hasonlóan komoly motivációt jelent az Európai Bizottság [LMBTQI-stratégiája](#), amely ezen a területen is teljes emancipációt tűzi ki célul.

A fenti, kifejezetten politikai karakterű lépéseket más, olyan viták is kísérik, amelyek eredetileg nem, csak a konfliktus során váltak politikaivá. Ide tartozik az idén működését megkezdő [Európai Ügyészséghez](#) csatlakozás kérdése, amely a korrupciós tematikával társítva rögtön egyes tagállamok – elsősorban Lengyelország és Magyarország, újabban [Szlovénia](#) – elleni politikai vádpontként is szolgál.

Hasonlóképpen vált politikai témává – éppen a jogállamisági jelentés kapcsán – a gazdasági helyreállítási alap kérdése. Az Európai Bizottság azon döntése, amely szerint – ha hinni lehet Didier Reynders [kijelentésének](#) – a magyar nemzeti helyreállítási terv jóváhagyását mindaddig elhalasztják, amíg Magyarország eddig meg nem határozott tartalmú igazságszolgáltatási reformlépéseket nem hajt végre, egyértelműen politikai motivációjú döntésnek tekinthető. Ezt mi sem támasztja alá jobban, mint az a tény, hogy

az azonos főigazgatóság által készített igazságügyi eredménytábla kimutatása szerint Magyarország egyébként az Európai Unió középmezőnyéhez tartozik az igazságszolgáltatási rendszer minőségét illetően.

Az egyre erősebben ideológiai jellegű vitákat jól jelzik a tagállamok és az uniós intézmények között feszülő ellentétek politikai jellege. A német alkotmánybíróság tavalyi [döntését](#), amelyben megkérdőjelezi az uniós jog elsőbbségének dogmáját idén már a lengyel alkotmánybíróság egyértelmű [állásfoglalása](#) erősítette meg, kiszélesítve az alkotmánybíróságok lázadásának frontját. Ezt az ideológiai háború jellegét erősíti a nyilatkozatok sokszor szokatlanul kemény hangneme is.

Az évtizedek óta visszafogott kommunikációjáról híres Európai Bizottság történetében is új fejezetet jelentett, amikor Vera Jourová „beteg demokráciának” [nevezte](#) Magyarországot. Ezt követően Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke nevezte [szégyennek](#) a magyar gyermekvédelmi törvényt, hogy aztán eljussunk Didier Reynders már említett fenyegetéséhez. A konfliktus durvulását csak súlyosbítja, hogy az érintett tagállamok politikusai is rendkívül éles megjegyzésekkel támadják az uniós intézményeket.

Összességében, a nyári szünetre vonuló politikusok egy minden eddiginél keserűbb hangulatú és mindennél erősebben ideológiai jellegű Európai Uniót hagynak maguk mögött. Az éleződő konfliktusok, az egyre kérlelhetlenebb nyelvezet, az ideológiai kérdések felülkerekedése egy eddig még nem látott válságot jeleznek előre, ahol már nem csupán az együttműködés minősége, hanem maga az együttműködés a tét.

Reméljük a nyári szünet nem csupán a politikusok pihenéséhez, hanem egyúttal józanságuk, hidegvérük és együttműködési készségük visszanyeréséhez is hozzájárul.

2021.07.30.

